Ч. 126 (11.379). Львів, субота 9. червня 1928. Поштова оплата заплачено готівкою. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. — Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Між межами і ланами.

Львів, 9 червня 1928.

Суперечність інтересів, постійна боротьба між селом і двором (панською економією), між селянськими межами і панськими ланами, між робітними руками і земельним капіталом — іствує безвпинно, то загострюючись, то притуплюючись — відповідно до обставин.

Законом з 26. липня 1919 обєднано двірські територіяльні одиниці (двірські обшари) на области Галичини з громадами. Таким чином зліквідовано адміністраційну окремішність дворів, в принципі зрівнано їх в правах й обовязках з іншими громадянами села чи містечка, усунено їх „патріярхальну вищість", спадщину старих панщизняних часів. Виходячи з цеї, на перший погляд демократичної основи, закон з 26. липня 1919 мав у практиці іншу мету, особливо на території Сх. Галичини. Двір у Сх. Галичині є не лише соціяльно, але й національно-культурно та політично чужим наростом на організмі села. Таким чином злучення двірського обшару з селом є на ділі не зрівнанням у правах й обовязках „дрібних і великих рільників", але упривілеєнням останніх (вирішне місце в громадській раді) та всуненням чужого суперматизного чинника в життя громади. Розуміється, що ця „інекція" національно-культурного й соціяльно-економічного чужинного чинника в організм наших громад уже достаточно проявила себе чи то в справах освітно-культурних і релігійних (читальня, школа, церква), чи громадсько-політичних (вибори до громадських рад, вибори до сойму тощо). Не значить це, що перед тим громади були вільні від вмішування дворів в їх внутрішні справи, тільки що те вмішування прибрало тепер іще небезпечніший характер через свою безпосередність.

Зовсім природно, що обєднання дворів з громадами підсилило, а радше реституувало „патріярхальну фаміліярність" дворів і в справах соціяльно-економічних. Від 1919 р. на території Сх. Галичини сильно впала реальна заробітна плата в панських економіях у порівнанні з передвоєнною. Жнива відробляють у нас незаможні селяни на панських ланах пересічно за 15—17-ий сніп, а часто й за 19-ий, хоч перед війною відплатність за жнива виносила 9-ий сніп, а перед великим аграрним страйком 1902 року — 13-ий. Отже пересічно тепер становище рільних робітників на панських ланах на 50 проц. погіршало в порівнанні з передвоєнним. На такий оборот справи вплинули різні обставини. Перш усього припинення сезоново-заробіткової еміграції і надмір сільського пролетаріяту, який примушений на найбільш некорисні умови, щоби тільки придбати найнужденніші засоби прожитку а опісля специфічні умовини нашого життя в змінених обставинах.

Ця „патріярхальна фаміліярність" приймає часом задалто різкі і навіть кріваві форми. Свідчать про це події в селі Любича - Деби, раньського повіту. Панська власність займає там 1.700 моргів і є поділена між три фільварки (економії), які є власністю д-ра Горовіца (польського жида). Панські лани окружують помежовані селянські поля, врізуючись в село, простягаючись біля самих селянських загород. Таке близьке сусідство мусіло викликувати непорозуміння і спричинювати конфлікти з огляду на брутальну поведінку дідичівських служак. Упродовж останніх двох літ двірські посіпаки підстрілили пятьох громадян. Ці випадки здебільшого обійшлися гладко напасникам.

На підкладі „сусідських" відносин дня 6. травня польовий Ю. Швед підстрілив селянина Данька Предка. Кілька днів пізніше хтось потовк одного з дідичівських служак. У дворі звернено підозріння на брата підстріленого Миколу Предка. При найближчій нагоді польовий Швед знову самочинно „вимірив справедливість" двірові, напавши на Миколу Предка, і пострілив його в голову. В селі закипіло. Обурення селян на розбишацьку поведінку дідичівських служак вилилося страйком при весняних роботах — тимбільше, що пересічна плата за працю виносила 80 гр., себто менш-більш 20 сот. реальної вартости передвоєнної валюти. До тогож селяни працювали не лише за 80 гр. денної плати, але й на своїх харчах. Такого цинічного визиску в супроводі брутальної поведінки з громадянами, не можна уявити собі навіть на кавових плянтаціях бразилійських експльоататорів.

Безпосереднім товчком до страйку була брутальна поведінка двірських посіпак зі селом. Її наслідком і протестом був страйк. Але в процесі тих взаємовідносин уже на страйковому підкладі селяни усвідомили собі нечуваний визиск двора і поруч домагань щодо поведінки виставили й домагання підвишки плати. Страйк вибух у самому розгарі спішених весняних робіт і тому мав успіх, не зважаючи на „медіяторське" становище влади (староства) та дідичівські заходи придбати страйколомів. Спроваджені робітники, скоро тільки на місці познайомилися з положенням і причиною конфлікту, покидали працю і відходили домів, резигнуючи з поліційної охорони і кращої плати. Постава громади та солідарність робітників звела нанівець всі заходи дідича. Він мусів уступити і підписати збірну умову з рільними робітниками села Любича-Деби, якою заробітну плату підвисшено з 80 гр. на 3.20 (почвірно) та приписати брутальну поведінку двірських служак.

Побіда села Любича-Деби блискавицею рознеслася по сусідніх селах, де панує аналогічний визиск. Також лісові робітники, що працювали в околичних лісах, приготовляються при допомозі страйку боротися за покращання умов праці і заробітної плати.

Страйковий рух починає віджививати. В останніх літах назбиралося занадто богато запального матеріялу між селом і двором, між межами і ланами. Визиск дворів прибрав просто дикі форми. Не диво, що у наших селян починає вриватися терпець. Зовсім природно, що весняні страйки вибухали досі тільки спорадично. Та в часі жнив можуть вони прибрати широкі розміри. Розуміється, що побіда робітного села над визискуючим двором тільки тоді буде можлива і певна, коли страйкові рухи проходитимуть в організованих формах. Тільки організація рільних робітників і двірської служби може довести до покращання їх долі, та припинити надмірний визиск дворів. Хто той самочинний селянський рух направить в одно русло, хто його обєднає організаційною сіткою і дасть селянам правну, а в крайньому випадку й матеріяльну допомогу, той здобуде неподільний вплив на маси. На ці явища і на потребу ініціятиви в організації села звертаємо увагу покликаних до того наших національних чинників.

Занедбана фондація.

В справі бурси ім. митр. Шептицького у Львові і бурсового виховання взагалі.

Під тим заголовком поміщена в ч. 122 „Діла" надіслана стаття. Вважаю її за статтю дискусійну, тому позволю собі подати кілька уваг до неї.

З першою частиною статті треба безумовно погодитись. Фондація, призначена на бурсу, повинна бути бурсою без огляду на те, хто в камяниці мешкає. Значиться: фондація повинна бути чим швидше введена в життя, бо кожде опізнення є шкодою для народу.

Але з поглядом автора „педагога" на значіння бурси і її завдання абсолютно не можна погодитись.

Поперед усього треба тямити, що „бурси" — то не ті середньовічні бурсацькі інститупії наші в Києві, коли то бурсаки ходили жебрати або й красти (курохвати) по базарах на своє удержання. Такі бурси сьогодні неможливі. Нам треба таких бурс, де школярі знайшли би приміщення, харчі, батьківську опіку, поміч в науці і — а це головне і найважніше! — національне виховання.

Автор статті дивиться на бурси односторонньо. Він побоюється касарняного життя, що на його думку, ломить характери, перетинає вишколення молоді у витворюванні самостійних підприємчивих характерів... У бурсі хлопці, маючи запевнений харч, про ніщо більше не турбуються, а привикши до такого життя впродовж вісім років, виходять непорадними каліками. На його думку краще надаються станції у приватних людей, котрі коштують не більше одного долара в місяць, як оплата в бурсі.

Ось у тому перший сук, на якому педагогічний гибель мусить вищербитися. Видно, що автор має на думці таких хлопців, котрі є в спроможности платити за добру приватну станцію. Але таких батьків небогато, а таких ще менше, в котрих один долар у місяці не грає жадної ролі. Таким бурси справді не треба. І єслиб усі такі були, тоді фондація митр. Шептицького моглаб і надалі спати.

А що зробити з тою біднотою, що мусить мешкати приватно по різних сутеренах далекого передміста, або по вогких сутеренах міста у сторожів і т. ін., жити гірш скота, не мати жадної опіки, дивитися на здеморалізоване життя своїх господарів, дихати тою здеморалізованою атмосферою? От там тобі кузня твердих характерів! Там хлопець навчиться давати собі в житті раду на зразок своїх господарів, котрі й ради-голи помагають собі і крадіжжю... Такої станції краще, щоб не було, краще щоби хлопець зовсім не ходив до школи і не скрепив зовсім тих моральних основ, які набув в убогім батьківськім домі!..

А саме в бурсі молода людина є і сих небезпек забезпечена. Явно наші бурси тут і там не сповняють свого високого завдання виховати характерну молодь, то не бурси в тому винуваті своїм касарняним устроєм, лише заряд. А це можна легко усунути добрим вибором управителя, про що у Львові для бурси ім. митр. Шептицького не буде важко.

Тепер візьмім під увагу виховання молоді по приватних станціях, тих лишпих, які є до розпорядимости тим „лишним", матеріяльно добре забезпеченим.

Авторові статті в „Ділі" розходиться про те, щоб у нашої молоді виробляти самостійницькі, підприємчиві характери. Того не досягнеться, на його думку, в бурсі, бо там, мовляв, хлопець має що їсти і нічим не журиться. А чим журиться юнак на добрій станції? Також має що їсти, та ще добрига господиня в ради-годи канусю напитеві до ліжка принесе, а служниця вичистить одяг і принесе рано і водиці вмитися і блискуче вичищені пастою чобітки. Чим тут журитися і при чім виробити самостійницький характер? А про національне виховання на приватних добрих станціях, звичайно із урядовців або старих „мосціів", також поставитиб іноди знак запиту.

Боїться наш автор касарного життя по бурсах... Я кажу, що досі у нас було замало касарняного життя. Вже повинні прогомоніти безслідно наші дурні клички: „Геть з військом та з касарнею", якими наше громадянство перед війною довгі, за довгі часи, годувалося. Ми боялися війська і касарні достоту, як жили. Треба з війська за високу ціну викрутитися. Татунцьо боявся війська, мамуцця не пережилаб того сорому, щоб на її вохоного синця крикнув неграмотний капраль... — Через те програли ми війну, що не було у нас фахових старшин. Якби ми мали були своїх фахових генералів та старшин, булоб не прийшло до катастрофи. Бо пригадаймо собі, хто з нашої молоді йшов на фахового офіцера? По найбільшій части той, хто не хотів у школі вчитися і батько не знав, що з ним зробити. Тоді пішов до кадетської школи й ідеалом його було дослужитися капітанської ранги, піти на пенсію, оженитися з ними грошовитим окудалом і дістати трафіку. Про те, щоби вчитися безупинно, скінчити вищі фахові воєнні школи, добути собі дорогу до ранги генерала — про те мало-мало хто подумав. На жаль, ми захоплювалися кличем: „Геть із військом і касарнею", не треба нам їх, бо воно дасть нам людських [illegible] подлівість. Це викликувало у нас просто жалібський страх перед касарнею і ...пральським сном.

Я з власного досвіду пораджую кожному молодому чоловікові покинути [illegible] часть в касарні. Там навчиться точности, послуху, дисципліни, порядку, чистоти, пошани приказу й авторитету. А тих прикмет на кожному кроці нам дуже бракує і це нас найбільше нищить.

А ще лишається одна важна недомога, котру лише при помочі і співділанні бурсового „касарняного" виховання [illegible] усунути, бо теперішня державна школа, в котрій вчителі бояться своєї тіни, того не може зробити. Маю на думці патріотичне національне виховання. Бо [illegible] може переняти заряд бурси [illegible] для виховання бурси [illegible] рідної історії й українознавства! [illegible] в бурсі [illegible] програму в [illegible] господині [illegible] добрих станцій! До [illegible] характеру і [illegible] самостійного [illegible] в бурсах [illegible]

(т. зн. На станціях, тих найліпших, хлопець навіть обірваного гузика сам собі не пришиє, лише йде з ним до господині.

Автор статті „Діла" має на думці ті щасливі верстви, що можуть заплатити за добру станцію і в котрих один доляр в місяць не грає жадної ролі. А що ж зробити з бідними? На добру станцію нема їм що давати, а в бурсі таки може приміститися. Фондація бурсв прийме хлопця по зниженій оплаті, а то й безплатно, коли хлопець на те собі заслужить. А до того по бурсах заведено так, що старші, талановитіші хлопці помагають в науці молодшій братії, доглядають порядку і тим заслугують собі на удержання в бурсі. А чи є така приватна станція, котра приймалаб молодь на станцію по зниженій ціні або даром?

З того виходить, що коли як коли, але під цю пору бурси для нас конечно потрібні. Вони повинні істнувати при кожному середньому шкільному заведенні, і тому неурухомлювання фондаційної бурси ім. митр. Шептицького, і то якнайшвидше, булоб непростимим гріхом тих, що мають до того право й обовязок.

Д-р Андрій Чайковський.

Втертим шляхом.

Нова „шпіонська афера".

(Допис з Чорткова.)

Недавно читали ми в „Ділі" (ч. 115 с 25. м. м.) про судову розправу у Львові проти Михайла Волошина і Кароля Кусого, обвинувачених і засуджених за шпіонажу в користь СРСР. При тому „Діло" слушно обурювалося на редакцію ендецького „Дзєнніка Львовского", яка в звідомленні з процесу назвала обох підсудних українцями, хоч Кусий виступав і боронився на розправі виразно як поляк і в його польськости не було й нема ніяких сумнівів.

А тепер ось випирнула нова афера, яку патріотична польська преса розтрубіла до широких розмірів і героїв її називає не тільки українцями, але навіть „даляками". Маємо тут на думці арештування „інж." Чуловського і кількох інших людей у Чортківщині й Борщівщині під закидом шпіонажі в користь одної з сусідніх держав. Цілу ту нову „шпіонську аферу" записано знов по відомій рецепті на рахунок українців і з арештованих зроблено навіть визначних діячів, хоч про їх ширшу громадянську діяльність якось ніхто у нас не чував.

Та це ще не все. Довідуємося, що крім арештованих Чуловського, учит. Гошовського з Сапогова, Гелетюка і Модного зі Свлая арештовано ще у звязку з цією аферою таких поляків у Станиславові: б. легіоніста Фідерера, б. президента звязку польських інвалідів, що мав у Станиславові трафіку і п-у Ляміну, що працювала у станиславівськім старостві, а мавши інтимний звязок з б. старостою Глажевським, мала, як кажуть, і доступ до різних актів. Цих арештованих поляків перевезено теж до Чорткова, але про них польська преса ні чичирк!

При тій нагоді зазначимо, що в останніх тижнях переведено в Борщівщині й Чортківщині масові труси між нашими людьми, що зиминебудь упали в очі поліції. Ревізії мали місце по богатьох селах, в самому Чорткові, а також у Свалі й Озерянах. Приарештовано богато людей, але майже всіх після переслухання в Чорткові випущено на волю. В слідчій тюрмі оставлено тільки вище згаданих. Головна увага слідчих органів звернена на особу Чуловського, про якого ролю в цій справі годі щонебудь певного сказати.

Варто ще замітити, що Чортківщина, Борщівщина й суміжні повіти (чи також і в інших повітах, не знаємо) переповнені членами польської дефензиви. Особливо тепер видно їх на кожному кроці. Вистане, щоб якийнебудь наш новий незнаний поліції інтелігент показався в одному з цих повітів, а вже до 24 годин матиме „гостей" у хаті. З того боку відносини просто нестерпні, але тут ми вже до них мали час привикнути. **С**

З сенатської бюджетової комісії

З промов сен. Децикевича.

На засіданні сенатської бюджетової комісії 4-го червня сенатор Децикевич при нарадах над бюджетом міністерства внутрішніх справ замітив, що з загальної суми видатків цього міністерства 73 проц. йдуть на удержання державної поліції та на охорону кордонів. З уваги на цю перевагу видатків на поліційно-мілітарні цілі міністерство внутр. справ повинноб називатися міністерством поліції. Одначе та перевага поліції має також вплив на діяльність міністерства, яка є чисто поліційна. Міністерство зовсім не розуміє, що його завданням є піддержувати суспільний, культурний та господарський розвій населення. Навпаки — міністерство у всіх справах підходить до полагоди лише з точки погляду поліції. Одночасно адміністраційні власти поминають стислі і правні основи при виконуванні законів, з кермуючих становищ чимраз більше усувається урядовців, що мають правниче знання. З цього походять численні зловживання, які перва є головно наслідком незнання того, що владі вільно, а чого їй не вільно робити. Державна поліція не шанує як слід особистої свободи горожан, домові ревізії і безосновні арештування не мають кінця. Самоврядування не має в міністерстві ніякої охорони. Навпаки — міністерство робить, що може, аби обмежити обсяг ділання самоврядування, так, що сьогодні самоуправа, оскільки вона взагалі істнує, не має ніякої свободи ділання і мусить лише поносити величезні матеріяльні тягарі.

При нарадах над бюджетом президії ради міністрів 5-го червня сенатор Децикевич замітив, що з огляду на недостачу правничого вироблення державних урядовців та задля хиб у стислій правовости в державі горожани приневолені шукати помочи в найвищому адміністраційному суді, щоб боронитися проти нарушення права. Одначе найвищий адміністраційний суд не сповняє свого завдання як слід, жалоби лежать неполагоджені цілими роками. Тому сенатор Децикевич поставив резолюцію такого змісту, що сенат взиває уряд, аби він предложив законодатним тілам проєкт закону про адміністративне судівництво, згідно з постановами арт. 73 конституції й аби поробив відповідні заходи в ціли приспішення полагоджування жалоб у найвищому адміністративному суді так, щоби цей суд рішав жалоби найпізніше до року від дня їх внесення.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Концертові враження

Три є головніші причини, задля яких люди йдуть на концерт: коли славний або цікавий концертант, коли цікава програма, або — третє, найважніше, коли на концерт вибирається „сама сметанка". Кожна з тих трьох причин може заповнити три четвертих салі Лисенка.

Але є випадки, коли всі ці три причини зійдуться разом, а до цього долучиться ще й четверта — ціль: тоді саля Лисенка стогне від натовпу, проклинаючи свою будову.

Так було в другий день Зелених Свят на концерті в честь Франка. Саля була виповнена понад береги, зайвий раз доказуючи, що вона не тільки на театр, але навіть і на концерт не надається. Хіба що перенеслиб її до Куликова чи інших Передриміхів

— — — — — — — — —

Виповнилась саля. Чому?!..

Перше тому, що цікаві були концертанти.

— Ах — говорить якась гарна пані — я нині просто з залізниці... Ніг під собою не чую. Але як Голинський співає...

Дальші слова гинуть у натовпі.

В другім місці якась панночка:

— Знаєте, я така цікава, як та Федорцева...

— Декламує — докінчує хлопець.

— Ні!... Як виглядає. Чи змізерніла, чи поправилась. Страшно цікаво.

В іншім гурті про Остапчуківну, Перфецького, Туркевича

Одним словом: цікаво.

— — — — — — — — —

Друге: програма.

Правда нема, нічого під слова Франка, але зате є багато нових річей, нечутих у Львові.

— Тріо Барвінського ціниться навіть за границею!

— Що ви кажете, за границею!?... Цікаво... Дуже цікаво.

— — — — — — — — —

Третє: сама сметанка.

— Нині, фактично, дуже добірна публика.

— Ясна річ, такий концерт!

— Чи пані Ікс є?

— Її-б не було! Та вона, як церкви, де вся наша сметанка вибирається, то платить милю пішки.

— — — — — — — — —

Четверте: Ціль.

— Дуже добре, що наші письменники роблять якісь імпрези на будову свого дому в Ямній.

— Певно, що добре. Хочби концерт і слабше випшов, то всетаки чоловік знає на що дає.

— Хоч знаєте, є між ними дуже несимпатичні.

— Ах, ви певно про „Вертеп"! Але ж одиниці, загал тут ні причім. А в нинішніх тяжких часах...

— Щодо того, то вже я не годжуся з вами. Вони мають просто міністерські гажі.

— Що ви кажете?! А я не знав... Ну-ну! Гм!

— — — — — — — — —

Година восьма.

На цю годину назначений початок, але тільки назначений. Знає про це публика, навчена на концертах, театр. виставах і інших вертепах. Тому щойно пів до девятої займає помало місця.

Забув про це тільки один чоловік — акомпаніятор. Він віддавна працює, як дирігент у чужім театрі і просто відвик від рідних звичаїв.

Три на осьму був уже на місці, з пять перед осьмою почав хвилюватися.

— Що то сталося? Може хто захорів?!

— Добродію — відповідає комітетовий — не хвилюйтеся! Зачнемо точно.

— В котрій?

— Може пів, може в девятій. Але точно.

— — — — — — — — —

— Ну, знаєте! Так мене зігнорувати!

Обертаюся і щойно тепер пізнаю знайому панночку під незнайомим капелюхом.

— Чим?

— Перше: знаєте, що не пізнаєте мене, по друге, я не маю білету.

— А що я тому винен?!

— Як то що? Не можна дістати білету.

— Архітект винен — раз, а ви собі самі — два.

— Дякую!

— Дякую!

Панночка відвертається і потрясає злости новим капелюхом.

Щоб заралити лихові (нехай же вірі[…]

І. СВЕНЦІЦЬКИЙ.

Розквіт культурно-національного життя Східної Білоруси.

(Продовження).

Поява народньої білоруської мови в школі, політиці і адміністрації краю, в житті і науці — це найвище досягнення Білоруси в революції. І хоча немає „білорусизації" у тих формах, у яких є „українізація", то всеж таки на Білорусі твориться те саме, що й на Україні. Найширші верстви робітничого люду переймаються самосвідомістю і звязаною з нею самопошаною. Згірдне відношення до свитки і лаптя щезло, коли довелося їх розуму послухати. Практичний розум, отже холодний розсудок політичний підсказав небілорусам-жидам, полякам і великорусам скинути з серця пиху і признатися до того, що їм — по довгому житті серед білорусів — білоруська мова зовсім не така чужа, як колись вони привикли думати. А що з нею і хліб певніший, то чомуж її не вживати? Мало того, через постійне вживання цеї мови на ріжних ділянках життя виявилось її природне багатство, що дозволяє нею висказувати всякі тонкі і ніжні відтінки думки. І загомоніли усі ступні школи на Білорусі — від найнижчої до найвищої білоруською мовою; запрацювали технікуми, господарські і всякі ремісничі школи над двигненням культури Білорусі; пішла глибока праця Інбелкульту (Інститут білоруської культури), де досліджується культура білоруського народу і звідки пливе широким руслом білоруська наука. Інститут білоруської культури — це зародок справжньої академії наук білоруського народу.

Право білоруської мови — родить білоруську науку, а рівноправність білоруського народу з народом українським і великоруським, та рівноправність інших народів у білоруській республиці — тільки скріплює вагу його в міжнародньому політичному житті. Одним словом, завершення політичної й ідеольогічної революції дало так великий розмах Білорусі, що вона певно буде гарячо і завзято обороняти і зберігати правні основи своїх досягнень як благословенних наслідків великого всеросійського перевороту, як законних досягнень збірноти — нації. Глибина і сила революції заснована була на зростові самосвідомости і самопошани — особової та збірної; спільні інтереси учасників і творців революції і пореволюційного стану поглибили взаємне розуміння і поважання серед націй, зблизили і тісно звязали навіть колишніх противників. Ось у чому сила пореволюційного устрою поодиноких національних республик у СССР.

Два сонця білоруського письменства.

Янка Купала і Якуб Колас, ось ті, що вже повних 20 літ служать білоруському народові, осяюючи його життя-буття животворними лучами своєї поетичної творчости. Оба — селяни з походження, з Міщини, оба однолітки (ур. 1882 р.), оба приблизно одної освіти: Колас — народній учитель, Купало горальняний заробітник колись. Сьогодня вони дійсні верхи білоруського письменства.

Ось назви збірок творів Якуба Коласа — стихи, або Тараса Гущі проза, по родовому назвиську Кастуся Міцкевича — педагогія: „Песьні жальбы" (Вільня 1910), „Апавяданьня" (В. 1912), „Родныя зьявы (В. 1914), „Казкі жыцьця" (Менск 1921), „У палескай глушы" (В. 1923), „Новая Зямля" (поема М. 1923), „Першыя крокі" (М. 1925), „У ціхай вадзе" (М. 1925), „На рубяжы" (М. 1925), „Сымон Музыка" (поема М. 1925), „На прасторах жыцьця" (М. 1926), „Выбраныя апавяданьні" (М. 1926), „Методыка роднае мовы" (М. 1926).

А це збірки творів Янки Купали: „Жалейка" (Пецярбург 1908), „Гусьляр" (П. 1910), „Адвечная песьня" (П. 1910), „Шляхам жыцьця" (П. 1913 і В. 1923), „Спадчына" (Менск 1922), „Безназоунае" (М. 1925), „Збор творау" (М. 1925-6).

Купала, як поет з люду, виступив був з самого початку речником нужди і туги люду до кращого; він був білоруським Кольцовим і Шевченком. Своєю тужливою піснею він витискав у одних сльози на очах, а в інших запалював огонь у серці і викликав бурю поривів.

„Мы не жылі, як жывуць людзі — гасьцінцам шчасьця не хадзілі. — Не зналі уцехі нашы грудзі — вянкоу мы славы не насілі... (Наша минуушчына, Гусьляр — 13).

„Як же можна у маей хаці жыць долі, калі хлеба ей не хваце і солі? (На дудцы — Гусьляр 30).

І дійсно, прочитуючи твори Купали все з тихою скаргою на долю рідного народу, все з ніжною тугою за кращим, та з погідною вірою в перемогу грядучого добра над лихом, ми відчуваємо велику силу його прочуття, яке він виявив у віршові: А хто там ідзе, а хто там ідзе — у вагромістай такой громадзе? Беларусы... (1910) що на своїх худих плечах і покрівавлених руках

за журналістів), відступаю їй своє місце.
Тому концерту в більшій части не чув.
А кажуть, що був добрий!

Галантіон Чіпка.

По широкому світі.

У новім райхстазі є 31 жінок, в чого 19 соціялісток.

Головою нім. делеґації у Раді Ліґи Націй буде фон Шуберт.

Звістка про смерть Чанґ Тсо-Ліна досі неспростована.

У Мукдені в звязку з війною страшна паніка.

Ціна особових білетів на нім. залізницях неніжчищена, всупереч вістям.

Чічерін мав нервово захоролувати.

У берлінськім університеті прийшло до великої бійки між націоналістами і республиканцями; поліція обсадила університет; є 25 ранених.

НОВИНКИ

— **Успішний вечір.** Святочний концерт в роковини смерти І. Франка приніс „Т-ву письменників і журналістів" у Львові 829 зол. чистого доходу, призначеного на будову літньої оселі.

— **Львівська хроніка.** На летунськім військовім майдані мало-що не було катастрофи; підчас вправ літак упав і розтрощився. — У фабриці цукорків на вулиці Бернштайна вправці тріс котел, а в ночі загорілися дрова; два робітники попарені. — На залізничім дворці шлюсар Марецький упав з льокомотиви і небезпечно поранив себе. — Спроби самогубства не вгавають: жінка візника Олена Крупа, з розпуки, що пяний муж розбиває все в хаті, випила пляшку денатурки. Молода дівчина Анна Ярожівна випила сільного квасу з невідомої причини.

— **Темна хроніка.** Син львівського купця Райс-Гут звільнився з військової служби простим способом: його рідня познайомилась із великою рибою: сержантом військового шпиталя Рибкою і купила його жінці футро із кертиць. Райс-Гут вийшов здоровий і вільний із шпиталя як риба. Але військова жандармерія арештувала Рибку і доставила його під суд. Родина Райсів-Гутів теж обвинувачувала Рибку, що він погрожував переслідуванням нещасливого вояка, коли не дістане доброго хабаря. За той час Рибка втік до Румунії, а Райс вернувся до війська. — До карного суду відставили 22-літнього ошуканця Бжезінського, що їздив по селах львівського повіту і лікував селян від всіляких недуг при помочі вугілля і свяченої води, купелів, а коли треба було прикидався глухонімим. — 6 міс. вязниці дістав Мойсей Шірайхер, що пробував багато оженитись... але без жінки. Взяв 500 дол. задатку на віно від п. Рожі Дінманд і не хотів ані женитись, ані віддати грошей.

— **Примхи природи.** У Варшаві в лічниці вродилась дитина-потвора з головою над животом і з 10 пальцями на кожній руці; родичі дитини домагаються від патольоґічного музею, який хоче купити цей дивоглял, великі гроші. — У всій півн.-східній Европі великі вітри та сніги понищили поля та принесли нову хвилю грипи. Від 130 літ не було в червні такої студені, як цього року.

— **Катастрофи.** На клепарівських полях парубок Михайло Зайшлий орючи зачіпив за гранат, який вибух і вбив його. — Під Іновроцлавом авто впало в рів і придушило кількох подорожніх, яких перевезли в шпиталь.

— **Ріжні вістки.** Бувш. ректор православної семинарії у Вильні епископ Антоній переходить на унійтство. — Англ. король Джордж V. святкував своє 63-ліття. — Бувша прімабалеріна петроградського театру Матильда Кшесінська, улюблениця царя, відчинила в Парижі балетову школу. В 1921 р. вона вийшла замуж за бувш. кн. Андрія Володимировича. — Оксфордський університет висилає до Гренляндії експедицію для геольоґічних розкопок, під проводом проф. Льонґстафа. — Мін-ство праці у Варшаві подає статистику, що за 8 літ до Франції виїхало 258.000 осіб з Польщі. — Варшавські письменники, обєднані в „Пен-Клюбі" будують Палату літератури. — У м. Браммінґ, стейті Ілінойс, найшли 79 кістяків з передісторичної доби.

— **Рекорди.** Мешканець Ніцци Перен, виселений з хати, вибрався з жінкою та дітьми пішки в Париж, щоби скласти міністрові справедливости письменну заяву з протестом; на просторі 1000 км., які перейшов у 93 днях, він зібрав пів мільона підписів на своїм протесті. — Бувший китайський президент Чін-Лі-Ян-Гунг залишив 200 міл. дол. спадщини. — На лицитації в Парижі продали один портрет дитини, кисти Ґреза за 400.000 фр., а „Явлення Богородиці" за 205.000 фр. — Рекорд лету на довготу, встановлений минулого року Чемберліном побитий італійцями Дель-претом і Феррареном. Вони переїхали 6.294 км. — У сьогорічних ситківкових змаганнях за чемпіонат Франції вийшли переможцями у жіночій грі Гелен Уільс, а в мужеській Коше.

— **Украдений череп ґеніяльного артиста.** Кілька місяців тому париська преса та поліція ломали собі голову, де могли щезнути останки костей фільософа Декарта і череп Вольтера. Тепер ломають собі голову над новою такою крадіжю: у Бордо щез череп славного еспанського маляра Франческа Ґої. Еспанія, а з нею весь культурний світ святкував недавно споминном 100-ліття смерти ґеніяльного артиста. Еспанія, бажаючи віддати належну йому пошану, вела довгі переговори з Францією, щоби вона дозволила перевезти останки Ґої до Еспанії. Коли Франція нарешті згодилась і домовину Ґої, що був похований ще з кимсь іншим, відкопали на цвинтарі в Бордо, виявилось, що один череп, який належав до Ґої, бракує. Член Академії Мистецтв Паріс піддержує з цієї нагоди гіпотезу, що цей череп украдений безпосередно після смерти Ґої, коли учні славного френольоґа Галя, що помер у цьому-ж часі, перевірювали на черепах ріжних славних людей теорію про звязок ріжних талантів із будовою черепу. Еспанія мусить тепер задовольнитись останками Ґої без голови.

— **Україніка.** За час від середини березня до кінця травня п. р. у щоденнику „Праґер Прессе" видруковано такі статті й замітки з обсягу українознавства: 16. III. — „Нове українське письменство" (про Слісаренка й Качуру); 18. III. витяг із покаянного листа Хвильового; 21. III. замітка про „Світ Дитини"; 22. III. — Звідомлення УАН за 1926 р.; 23. III. — замітка про збірник розвідок А. Е. Кримського; 24. III. — „Народний Малахій"; 27. III. — „Громадський (копний) суд на Україні XV—XVIII вв."; 28. III. — Українські дипльоматольоґічні студії; 31. III. — замітки про твори Остапа Вишні й про нове видання Грінченкового словника; 11. IV. — „Нариси з історії рос.-укр. цукробурякової промисловости" К. Воблого; 18. IV. — Нова укр. література; 18. IV. — „Соломяний бичок" Олеся; 19. IV. — Огляд українських журналів (фейлетон); 20. IV. — Показ радянсько-укр. фільмів; 22. IV. — „Звенигора" та „Одинадцятий"; 26. IV. — Галицько-українська іконопись (з приводу праці І. Свєнціцького); 28. IV. — Ювилейний збірник у честь М. Грушевського; 4. V. — „Кобилянська і Ніцше"; 6. V. — „Пьоса" (переклад з Остапа Вишні); Микола Івченко; 8. V. — „Чернигів" (фейлетон); 10. V. — Пушкин в українськім перекладі; 11. V. — Літопис укр. друку; 13, 16, 19, і 26. V. — Дрібні замітки; 20. V. — Рецензія на працю Адама Фішера п. н. „Русіні"; 30. V. — Українська літературна хроніка; 31. V. — „Науковий Збірник за рік 1927" і „Шевченківна".

— **Конкурс на приняття кандидатів** до гр.-кат. Духовної Семинарії у Львові на шкіл. р. 1928-29. Кандидати духовного стану Львівської Архієпархії, що бажають бути принятими на І рік до Духовної Семинарії у Львові, мають предложити свої подання Митрополичому Ординаріятові найдальше до 1. серпня 1928. До подання належить долучити: 1) свідоцтво хрещення і миропомазання, 2) свідоцтво іспиту зрілости і всі ґімназійні свідоцтва, 3) свідоцтво моральности від уряду парохіяльного згл. деканального, 4) заяву родичів чи опікунів, що будуть складати оплату по 8 долярів місячно за удержання, 5) точний опис життя, зокрема подати, де кандидат перебував і чим трудився від матури досі, і заяву, чи задумує приняти свячення в жонатому чи безженному стані і в тім случаю чи готов посвятитися місійній праці (для Канади є зарезервованих 5 місць від Преосвященного Епископа Никити Budки). 4383 1-2

Дописи.

ЗНЕСІННЯ К. ЛЬВОВА. (Культурно-освітня праця чит. „Просвіта"). Заходом Виділу читальні „Просвіти" в Знесінні, відбувся дня 20. травня п. р. концерт в 67-мі роковини смерти Т. Шевченка при ласкавій співучасти хору „Сурма" під диріґентурою п. д-ра Недільки. Виконання поодиноких хорових точок випало як найкраще, при чім виявилося, що тов. „Сурма" у своюму складі розпоряджає дуже добрим голосовим матеріялом. По „Заповіті" вступне слово виголосив з красноріччивістю п. М. Дужий, студент університету. З декляматорів виявилися як слід п-а Е. Крукінна і п. Смішко. Найкращою точкою вечера був виступ маленьких діточок тутешньої захоронки ім. Володимира Великого. Дуже приємно було чути з уст тих невинних ще з чистою душею найменших всякі декламації-уривки з поезій Т. Шевченка, а бадьорий виступ хлопчиків-дітей у марші на сцену з топірцями в українських строях під проводом пятилітнього жвавого хлопчини Олійника був кульмінаційною точкою. Їх вправи топірцями нагородила публика довгими щиро-сердечними оплесками. Серце радувалося, надія росла і росте у кожного з присутніх, що росте нове покоління, котре буде свідоме того, що вони і чиї вони діти. В цім переконанні виходив кожний із салі, що перед нашим народом є гарна будучність і що завданням кожного з нас є підпомагати, вирвати тих, що нашу солодку надію з-під впливів чужих нам сусідів, а залишити їх своюму народові. Заслугою, що не одно з тих маленьких виросте колись на доброго громадянина і щирого українця з нескривленою душею — є учителька, що визначається невтомною працею п-а Козловська. Нехай не буде для неї заохотою до дальшої праці, яка з певністю видасть гарні-прегарні плоди. Завдяки Виділові чит. „Просвіти", головою якої є п. Степан Лужняк — довголітній працівник на культурно-освітній ниві в Знесінні і декільком одиницям зпоза Виділу концерт вийшов добре. На жаль, що з прикрістю мусимо на отцьому місці піднести, вражала болюче неприсутність молодшого покоління Знесіння, котре гуртується у Тов. „Луг". Є там кілька одиниць, котрим своя власна домівка, у якій міститься читальня — здобута тяжко, ця твердиня на окраїнах Львова — є не до смаку, котрі нетолько не інтересуються нею, а що більше кладуть колоди кожночасному Виділові у його тяжкій і відповідальній праці. Хотілиб посісти її для своїх власних інтересів, не зважаючи на добро більшости загалу, котрий з ними не солідаризується. Завдяки вище згаданим одиницям з т-ва „Луг" інші члени тогож не прибули остентаційно на концерт того, котрому завдячуємо все те, чим ми сьогодні є! А вже непростимим гріхом т-ва „Луг" є, що рада його, знаючи вже наперід, що відбудеться концерт в честь Т. Шевченка, зорядила цілком свідомо фестин(!) на цей день. Як тяжко було глядіти щирому українцеві,

---

свою кривду несуть, щоби показати її на ввесь світ; а горе й біда лучать їх у міліони, бо „захацелось ім — пагарджаным век, ім сьляпым-глухім людзьмі звацца". І хоча Купала знає наскрізь матеріялістичну основу світогляду мужика, хоча він стрічається виключно лиш з матеріяльними слідами горя і нужди, радости і засібности свого земляка — то всеж таки він сам і в добу найбуйнішого прояву і розквіту матеріялістичного світорозуміння остався — тихим, спокійним ліриком, що глядить у бездонну глибінь життя і мріє про особливішу красу його. Купала ткає по свому взори взаємин людського життя і буття всесвіту.

Найбільшу загадку життя: як звільнитися людям від нужди — рішає він дуже просто: вважати і нуждаря за людину, вважати його за предмет найпершої уваги, підчинитися у всьому моральним наказам боротьби з нуждою. Ось і підстава законности диктатури пролетаріяту, що дала погордженому і гнобленому всяким панством білоруському мужикові змогу стати людиною, стати творцем свого власного культурно-національного життя.

„Диктатура пролетаріяту — це воскресіння завмерлих до нового життя, це відродження колишньої творчої сили, це розквіт, пишання і передвесільна радість молоді... Це певність, що мужик — людина, а Білорусин — нація".

Ось чим є новий устрій для тихого лірика Купали.

І коли дехто з „Маладняка" готов що кілька рядків кидати гомінкі слова похвали революції і співати гими диктатурі пролетаріяту, то Купала знає тільки заповіти своєї „Спадчыны":

„Ад прадзедау спакон вякоу — мне засталася спадчына — паміж сваіх і чужакоу — яна мне ласкай матчынай. — Аб ей мне баюшь казкі сны ... восеньнія праталіны — і лесу шелест верасны — і у полі дуб апалены... Жыве з ім дум маіх сям'я — і сьніць з ім сны пязводныя — завешча-ж спадчына мая — усяго Старонкай роднаю. (19. 9. — 18 р.)

У своїй безмежній любові до рідної Білорусі, Купала, що все накликав своїх братів до революції духа, до протесту чину проти насилля, до сонячних споминів колишньої незалежности — в час революції кличе „Брату Беларусу...“

„Ідзі на узгор, на камень сядзь, што пашчапау пяруи на часьці, глядзіся у зоры, што мігцяць — на небе у радасьці і шчасьці. Яны агністымі іскрамі — У душы распаляцца, як сталь; бо неба сочыць за людзямі зямлі, пільнуе яго даль. Зямлю у сваей адвечнай казцы — трымае без граніц і мер... Калісь і ты у яго быу ласцы — меу з неба долю. А цяпер... Цяпер яно сваймі сьлязамі з табою плача над табой: шле буры, громы з перунамі, каб сон збудзіць магілы твой!

Купала безумовно не революціонер — одначе його пісня дійсний гимн революції, яким він безперечно підготовляв своїх земляків до радісного приняття і здійснення кличів її.

„Табе, Народ мой, згібуты у наковах,
з-пад сэрца песьню гетую пяю,
і, ускрашаючы мінуушчыну нанова,
выказваю цяперашчыну тваю.
Сягні у даўно засяўшыя сталецьці,
заслону дзен ушеўшых адхілі,
і глянь, як сельне твае жывуць дзеці,
як ты жывеш на прадзеду зямлі...
— — — — — — — — — —
Чужак, дзякуй, крывёю упіушыся сьвежай,
запрог цябе у няволю, у батракі
і целю мацi — бацькаушчыну ражэ,
жывуюю рве на часьці на кускі.
— — — — — — — — — —
Сваю магутнасьць пакажы ты сьвету, —
свой край, сабе у паншчыне мець прымусь.
Паустань, Народ!.. З крыжа і сьлёз кліч геты...
Цябе чакае маці — Беларусь!
(Сваiму Народу — 29. X. 18).

...На сход, на усенародны, громы, буры сход
Ідзі аграблены, закованы народ!
Як роуны йдзі жыхар між роуных жыхароу,
аддай на суд свае все крыуды, сьлёзы, кроу.
Аб вечным катаваньні, зьдзеку дакажы,
і пакажы на курганы і на крыжы.
І аб раскопаных магілах не забудзь,
дзе курганы тваіх там продкау косьці рвуць.
Як гналі вот з цябе паны і каралі,
як гналі проч цары з раднимае зямлі,
І як прываклюць расковамые рабы,
як ты впадзеш з непасільнай барацьбы.
Як Бацькаушчыну тваю рэжуць на кускі,
Як гібнеш з дзецьмі ты ад катаве рукі, —
Аддасі усе на суд, на усенародны сход,
Ідзі, аграблены, закованы народ!
(На сход 29. X. 18).

Перехід од „Спадчыны" 1922 до „Безназоунаго" 1925 тільки загострює вражливість Купали на всі найменші болі „Маці Беларусі".

„О так! Я пролетар!...
Яшче учорах раб закутны —
сягоньня я зямлі уладар
і над царамі цар магутны!
Мне бацькаушчыну цалы сьвет!
на родных яу я адварнуся...
адно... ня збыу яшче усе бед
(нечитко) сыны аб Беларусі!

(Продовження буде).

лимітися на мури домів і парканів Знесіння, де побіч афішів сповіщаючих про концерт можна було бачити розліплені афіші про фестин т-ва „Луг“ у Знесінні. А тож говорити про ворогів наших, з якою втіхою, з якою радістю приглядалися цьому видовищу. Сміло можна припустити, і навіть твердити, що вороги пішли в радости. А найдивніще в тему є ще й те, що афіші концерту були всі позривані, підчас коли афіші „Лугу“ остали ненарушені (!). Тому взиваємо вас, Луговики, до єдности і спільної праці з читальнею для свойого і тоїж добра, а тим самим і для цілого українського народу, бо пора тяжка є!

Очевидець.

Театри.

Міський великий театр:

8-го г. 7·30 веч. „Пікова Дама“ з Литвсон.

9-го г. 7·30 „Севільський цирульник“ з Ростовською та Дольницьким.

Міський „Театр Новин“:

8-го г. 8. веч. „Молодість у маю“ (50 прц. знижка).

9-го г. 8. веч. „Доллі“, оперетка Арнольда та Баха (премієра).

КІНА.

„Аполльо“: „Кохання і кров“.
„Лев“: „У сальонах і спелюнках Парижа“.
„Палас“: „Шпігунство та зрада“.
„Фатаморгана“: „Циганський барон“.
„Байка“: „Шість тижнів між апашами“.

Організаційний рух.

Повітовий Зїзд УНДО в Устриках Долішніх.

Дня 16-го травня ц. р. відбувся в Устриках Дол. Повітовий Зїзд представників громад устрицького судового повіту. Присутніх було понад 300 людей, проводив Зїздом місцевий адвокат д-р Винницький. Про дотеперішню діяльність Українського Соймового Клюбу, його тактику та завдання на будуче говорив о. сенатор Татомир. У дискусії забирали голос представники духовенства, селянства та робітництва. Вибрано Організаційний Комітет з д-ром Винницьким і о. Вербенцем на чолі. Наприкінці висказано повне довіря Українському Парляментарному Клюбові, одобрено його діяльність і ухвалено резолюцію, в якій присутні взивають усіх українських послів і сенаторів створити один національний клюб.

Опікуни воєнних могил.

14-ий спис.

З Т-ва Охорони Воєнних Могил дістаємо новий, чотирнадцятий з черги спис членів-опікунів українських воєнних могил, що зложили в Т-ві (Руська 18, І. пов.) по 15 зол. від одної могили. З цього спису видно, як далеко вже поступила акція в напрямі придбання для кожної української стрілецької могили одного члена-опікуна. Акцію цю треба вести інтенсивно дальше, щоби вже в найкоротшому часі оба наші воєнні цвинтарі у Львові мали всі могили упорядковані, з залізно-бетоновими хрестами й написами. Після того прийде черга на відповідні центральні памятники по середині цих обох цвинтарів. Щойно тоді праця біля упорядкування обох цих цвинтарів буде завершена.

В 14-ому списі членів-опікунів українських стрілецьких могил бачимо такі товариства й особи: Т-во студ. техніки „Основа“, замісць вінця, 3-тю з черги могилу. 189) Дмитро с. Миколи Гукалюк, Чорнокінці. 190) Софія Доложницька, Перемишль. 191) Роман Зайчківський, Надвірна. 192) Микола Чопик, Ходорів. 193) Д-р Осип Партицький, Станиславів. 194) Д-р Евген Щуровський, Винники. 195) Інж. Ілько Попович, Станиславів. 196) 2-га кл. гімн. СС. Василіянок у Львові з нагоди імянин Вппов. п. д-р О. Дашкевичевої. 197) о. Микола Дикайло, сотр., Струсів. 198) п-і Вайновичева, Немирів. 199) Т-во „Луг“, Знесіння. Всі по одній могилі.

З дальшій черзі маємо таких членів-опікунів: 200) Учительський Збір Української Державної Гімназії у Львові разом з директором д-ром Сабатом — 11 могил. Ученики названої гімназії: 201) кляса 2-а А 1 мог., 202) кляса 3-а А 2 мог., 203) кляса 3-а Б 1 мог., 204) кляса 4-а А 1 мог., 205) кляса 4-а Б 1 мог., 206) кляса 5-а Б 1 мог., 207) кляса 6-а А 1 мог., 208) кляса 6-а Б 2 мог., 209 кляса 6-а В 1 мог., 210) кляса 7-а А 1 мог., кляса 7-а Б 1 мог., 212) кляса 7-а В 1 мог., 213) ученики клас 1-а Б, 2-а Б, 3-а Б, 4-а А, 5-а Б, 6-а В і 7-а Б збірно — 5 могил. 214) Евстах Лельо, Гільзно 1 м., 215) Ірина Бойдуник, Біскупець 1 м., 216) Микола Скрипка, Львів 1 м., 217) Лев Гаврилюк, Надвірна 1 м., 218) Ярослав Левицький, Винники 1 м., 219) Ольга й Олена Кульчицькі, Перемишль 1 м., 220) Володимира Волянська, Перемишль 1 м., 221) Михайло Галапь, Белз 2 м., 222) д-р Теодор Сопелицький, Старий Самбір 1 м., 223) д-р Іполит Левицький, Стрий 1 м., 224) д-р Гриць Гарматій, Теребовля 1 м., 225) Михайло Строцціцький, Калуш 1 м., 226) Юрій Шмеряковський, Коломия 1 м., 227) Повітовий Союз Кооператив, Калуш 1 м., 228) Володимир Сушків, Борислав 1 мог., 229) Олександер Кулинич, Боришичі 1 м., 230) Філія „Просвіти“, Новий Санч 1 мог., 231) „Союз Українок“, Товмач 1 мог.,

•

Примір до наслідування. Поміщуючи в нинішньому числі „Діла“ 14-ий список членів-опікунів українських воєнних могил, мусимо подати як примір Учительський Збір та учеників Української Державної Гімназії у Львові при вул. Сапіги, які перебрали разом опікунство над 30 могилами, складаючи на ту ціль квоту 450 золотих. Ця гімназія повинна бути приміром для всіх наших установ і взагалі для всіх наших установ і взагалі для цілого уцілого укр. громадянства при дальшім веребиранні опікунства над нашими стрілецькими могилами.

•

Справлення помилок.

У списі опікунів могил („Діло“, ч. 123) перекручено імя 150-го члена-опікуна. Має бути так: 150) Костик Олександер. — У тринацятому списі („Діло“, ч. 124) пропущено заклик Т-ва студ. ветер. „Ватра“, яке кличе: Секцію Студентос і Студентську Громаду.

Зі спортового життя.

Лехія—Україна 3:2 (1:2).

Знову програна України. Причина: Невидержання темпа у другій половині, що свідчить про слабу заправу, або про недостачу амбіції у наших грачів. Це друге, здається, більш імовірне. Перша половина, в якій Україна провадила, могла ще дещо вдоволити численно зібраних глядачів; вона принесла Україні два голі, стрілені Кобзарем, який разом з Фльорком на лівому крилі творили граючу частину нападу. Петрів просто нестерпимий на свойому місці, його дивоство вповні затемнює рідкі пробриски його техніки. Воробець і Терлецький слабі, як звичайно. Поміч (Рак і Борсук) в першій половині працювала ще можливо. Бутель був слабий; він не доріс до першої дружини. Грецук слабший, як звичайно, Дицьо без закиду. Ревера добрий, не поносить вини в перепущені голів. Судля п. Завітковський, видців понад 600.

В. Ст.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·89·00—8·89·50, канадійський долар 8·83·50—8·85·50, чеська корона 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·00 1·25·50, румунська лея 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·50—0·35·00, швайцарський франк 1·71·66—1·72·00, фунт штерлінгів 43·40·00—43·80·00, радянський червінець 28·50—30·00.

Золото: 20 корон 36·50·00—36·80·00, 20 франків 34·50·00—34·80·00, 20 німецьких марок 42·50·00—42·80·00, 10 російських рублів 47·00·00—47·40·00.

Срібло: Австрійська корона 0·67·00—0·68·00, 5 австрійських корон 3·40·00—3·46·00, австрійський фльорен 1·70·00—1·76·00, російський рубель 2·70·00—2·76·00, копійки за рубель 1·35·00—1·38·00.

Збіжа.

Пшениця двірська 58·00—50·00, пшениця селянська 56·25—57·25, жито галицьке 50·50—51·50, ячмінь галицький броварняний 45·25—46·25, ячмінь на мливо 41·00—42·00, ячмінь пастівний 35·25—36·25, овес галицький 41·75—42·75, кукурудза румунська 41·50—42·00, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 60·00—65·00, фасоля кольорова 48·00—50·00, фасоля краєва 60·00—65·00, горох пів-Вікторія 63·00—68·00, горох пільний 52·00—57·00, бобик 40·00—41·00, мішанка пастівна в зерні 00·00, вика 32·00—35·00, сіно солодке краєве прасоване 9·00—10·00, солома прасована 4·75—5·25, гречка 51·75—52·75, льон 71·25—73·25, лубінь синій 23·00—24·00, ріпак озимий 71·00—73·00, мука пшенична 40 прц. 93·00—94·00, мука пшенична 50 прц. 83·00—84·00, мука житна 65 прц. 76·00—77·00, грисік кукурудзяний 67·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 28·75—29·25, отруби пшеничні 28·75—29·25, крупи гречані 91·00—93·00 пшоно 91·50—93·50, крупи ячмінні 67·50—69·50, пенцак 67·00—68·00, просо краєве 49·00—50·00, макухи льняні 49·00—50·00, конюшина краєва 190·00—220·00, мак синій 110·00—120·00, мак сивий 75·00—100·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·70—1·80, мішки уживані добрі 1·50—1·60.

ОПОВІСТКИ.

В гімназії СС. Василіянок у Львові (з повними правами державної) вступні іспити до клас II—VIII будуть переведені в днях 18.—23. червня а до кляси I-ої дня 28. червня. Виїмково (наприклад на основі лікарського свідоцтва) до тих іспитів можна зголошуватися вже 15.—16. червня. На вступний іспит до VIII-ої кл. треба мати дозвіл шк. Кураторії. При зголошенню до іспиту предкладається метрику уродження й евентуально останнє шк. свідоцтво. Для учениць гімназії є побіч неї інститут СС. Василіянок. Гімназія міститься при вул. Длугоша 17. — За управу: *Д-р В. Щурат.* 2352 3-3

Приватна гімназія коедукаційна „Рідної Школи“ з правами державних шкіл в Золочеві. Вступні іспити до кл. I. відбудуться дня 29. червня в год. 9. передполуднем. Перед тим треба зголоситися в дирекції гімназії, зложити метрику, евентуально шкільне свідоцтво і свідоцтво щіплення віспи. Вступні іспити до кл. II.—VII. відбудуться дня 2. і 3. липня. Перед тим треба внести подання до дирекції гімназії долучуючи шкільне свідоцтво, метрику і свідоцтво моральности, та зложити іспитову таксу. Іспит нічнеться в год. 9. перед полуднем. Вступний іспит до кл. VIII. можна здавати тільки за дозволом Кураторії Ш. Л. О. Вписи до кл. I.—VIII. відбуваються перед вакаціями до 3. липня включно. — *Свящ. Хмільовський Микола,* управитель. 2355 3—3

Подяка. „Т-во письменників і журналістів ім. І. Франка“ у Львові складає щиру подяку за співучасть у концерті в роковини смерти Франка Вп. паням А. Остапчук і С. Федорцевій та Вп. п. М. Голинському, Е. Перфецькому і Л. Туркевичеві. — За Раду Т-ва: *В. Щурат* голова, *М. Рудницький* секретар

Пригадка. Другі Загальні Збори Кооперативи „Український Театр“, важні без огляду на кількість участників, відбудуться дня 10. червня п. р. в год. 9-ій рано в салі Т-ва Бесіди, вул. Рутовського 22. — *Надзірна Рада.* 2382 1-2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів, Ринок ч. 10.